

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

VÅLD - ETT NÖDVÄNDIGT ONT FÖR LAGENS LÅNGA ARM?

En kvalitativ intervjustudie om polisstudenters syn på våld och kön utifrån egna erfarenheter och upplevelser.

Anna Stina Falk

Uppsats/Examensarbete: 15 hp

Program och/eller kurs: Statsvetarprogrammet

Nivå: Grundnivå

Termin/år: VT 2020

Handledare: Helena Olofsdotter Stensöta

Antal ord: 11 718

Abstract

Denna kandidatuppsatsen ämnar att lyfta polisstudenters upplevelser när det kommer till egenskaper/förmågor, våld och kvinnligt/manligt. Fokuset ligger på våldsanvändning, dels för att detta är unikt för polisycket, samt för att våld i tidigare forskning har ansetts vara en skiljelinje mellan könen. Att undersöka jämställdhet inom polisen i relation till uppfattningar om våld är därför centralt. För att besvara frågeställningen har samtalsintervjuer med respondentkaraktär genomförts på tio individer som utbildar sig till poliser i Sverige. I mitt empiriska material har jag letat efter våldsdimensioner och funnit två kategorier 1. Våldet som en nödvändighet för yrkesrollen och 2. Reflektion av vad våld egentligen är. Mellan dessa kategorier skiljer sig inte svaren åt avsevärt mellan kvinnor och män. Det som visar sig är att kvinnorna är mer reflekterande över vad våld innebär. Bland polisstudenterna görs kön i relation till den fysiska kroppen, där våldsproblematiken blir att ju mindre du är desto mer våld kommer du behöva bruka. Kopplat till tidigare forskning märks stöd för att kön görs på liknande sätt bland polisstudenter som bland poliser i fält. Bland annat då traditionella könsskillnader förstärks och att manliga värden antas. Studien visar på en positiv utveckling när det kommer till medvetenhet och jämställdhet.

Nyckelord: Våldsuppfattning, polisstudent, att göra kön, omsorgsetik

1. Inledning	4
2. Teori och tidigare forskning	6
2.1 Svensk historisk kontext.....	6
2.2 Våld: Polisens befogenhet.....	7
2.3 Att göra kön.....	7
3. Syfte och frågeställning.....	11
4. Metod.....	12
4.1 Samtalsintervjuer med respondentkaraktär	12
4.3 Intervjuguiden	14
4.4 Genomförande och problem.....	15
4.5 Analys.....	16
4.6 Validitet och reliabilitet	17
5. Resultat.....	19
5.1 Våldsuppfattning	19
5.1.1 Våld som nödvändighet för yrkesrollen	20
5.1.2 Reflektion av vad våld egentligen är.....	23
5.2 Våldsuppfattning mellan kvinnor och män	25
5.3 Att göra kön.....	26
5.3.1 Den fysiska kroppen.....	27
5.3.2 Normavvikelse och fysiska begränsningar.....	28
6. Slutdiskussion	32
7. Referenser	34
BILAGA 1	37
BILAGA 2	38

1. Inledning

Sedan 1970-talet har jämställdhet varit en viktig del inom samhällsdebatten och det politiska arbetet. Jämställdhet innefattar många olika saker, bland annat deskriptiv jämställdhet som innebär lika representation av antalet kvinnor och män inom olika verksamheter, men också mer innehållsliga aspekter som att alla som arbetar där ska göra det på samma villkor. Jämställdhet mellan kvinnor och män skall ses som en grundläggande statsrättslig norm och ett tydligt politiskt mål i Sverige (Jämställdhetsmyndigheten 2019). Enligt Polisförbundet är det viktigt att polisen ska spegla samhället (Polisförbundet 2018), på grund av att det är en symbolisk institution med stort ansvar gentemot staten och medborgarna (Ewijk, R A 2011, s.89). Detta innebär bland annat att polisstyrkan bör bestå av hälften kvinnor och hälften män.

Det ställs relativt höga krav på de individer som väljer att utbilda sig till polis. När dessa individer har genomgått Polisprogrammet ska de bland annat visat prov på specifika kunskaper, egenskaper och färdigheter (Polismyndigheten, 2020). En del av dessa 'kompetensrelaterade egenskaper' som är viktiga för en framtida polis är; personlig mognad, lyhördhet och flexibilitet, att vara engagerad och ansvarsfull, tålmodig och noggrann samt kommunikativ (Polisen, 2012). Här ingår även fysisk förmåga som avser att individen uppfyller minst antagningskraven till utbildningen sett till den fysiska förmågan (Polismyndigheten, 2020).

En forskare vid namn Cara E. Rabe-Hemps (2007) visar att inom officersyrket är kvinnor en underrepresenterad grupp och får därav en roll som kallas för "tokens" (för att de är få), men vi vet väldigt lite om hur det ser ut från deras egna erfarenheter att vara just "tokens". Hon lyfter att forskning generellt bör undersöka hur förväntningar och stereotyper om hur kön och arbete sammanfaller.

Detta har inspirerat mig och syftet med denna studie är att undersöka hur polisstudenter ser på egenskaper/förmågor, våld och kvinnligt/manligt, utifrån egna erfarenheter och upplevelser. Fokuset ligger på våldsanvändningen, för att detta är unikt för polisyrket, samt för att våld i tidigare forskning har ansetts vara en skiljelinje mellan könen. Våldsanvändning är ingen kvinnlig egenskap och vissa hävdar att könsmaktsordningen bygger på hot om våld (MacKinnon, 1983). Att undersöka jämställdhet inom polisen i relation till uppfattningar om våld är därför centralt. Undersökningen uppmärksammar polisstudenters förväntningar av arbetet och andra aspekter som kön samt eventuell normbildning.

Studiens design bidrar till tidigare forskning på flera sätt: Studierna inom det här ämnet är främst kvalitativa och fokuserar mest på den kvinnliga upplevelsen. Kvantitativa studier jämför kvinnor och män men kommer inte åt komplexiteten i den enskilda individens upplevda erfarenhet. Trots nya statistiska uppdateringar angående den procentuella delen kvinnor och män inom polisutbildningen, saknas det studier som kompletterar detta med kvalitativa egenskaper som ligger nära i tid. Den här studien jämför kvinnor och mäns egna upplevda erfarenhet kring genus och normbildning. Vidare studerar de flesta undersökningar som belyser normer inom det polisiära främst redan aktiva poliser. Den här studien undersöker istället polisstudenters upplevelser, vilket är ett bidrag eftersom det fångar synen på kön och våld innan poliserna socialiserats in i en kårmentalitet.

2. Teori och tidigare forskning

Detta avsnittet avser dels att presentera de teorier som är relevanta för uppsatsen i ett feministiskt- och genusperspektiv, men också överblicka viss litteratur om kvinnors upplevda erfarenheter inom polisen och polisutbildningen och vad våldsanvändning innebär för polisen.

2.1 Svensk historisk kontext

För att kunna förstå kvinnors positionering inom polisen är det relevant att i en svensk kontext överblicka historiken. Johanna Dahlgren (2007) har skrivit ”*Kvinnor i polistjänst. Föreningen Kamraterna, Svenska polisförbundet och kvinnors inträde i polisyrket 1957–1971*”. Kvinnor ansågs inte vara kapabla att utföra samma arbete som männen, främst på grund av den fysiska skillnaden. När det talas om just patrullering associerades det som ett manligt yrke och som det ’riktiga polisarbetet’, ett arbete där risk för våld var en beskrivande term (Dahlgren, J 2007, s.2).

”Polisen förknippades med myndighet och auktoritet och att kvinnor tog plats i offentligheten som representanter för en ordningsmakt med maskulina konnotationer med rätt att ta till våld synliggjorde genusstrukturer och genuskonflikter inom polisorganisationen. Polisen var uppbyggd kring relationer mellan män i en strikt hierarki och kvinnornas närvaro i polistjänsten förändrade förutsättningarna för denna ordningsfortlevnad.” (Dahlgren, J 2007, s.2)

Citatet belyser att kvinnornas närvaro inom polisen synliggjorde en viss typ av struktur som inte blev hållbar i en mer jämställd miljö där män och kvinnor borde arbeta på lika villkor. Citatet belyser även att mannen som ideal blivit en etablerad norm. Detta gör att kvinnans närvaro som avvikande av normen skapar en skillnad på kön som är komplex och svår att bryta, inte bara inom det polisiära utan även inom det offentliga.

Kvinnorna fattades den fysiska styrkan och uthålligheten som behövdes (när de patrullerade till fots), vilket var de egenskaperna som angås vara viktigast på grund av att polisen löper större risk att utsättas för våld (Dahlgren, J 2007, s.66). Att polisen skulle ingiva respekt och auktoritet bland allmänheten är fortfarande aktuellt och Dahlgren menar på att vara fysiskt stark kopplas till det respektingivande och auktoritära. Eftersom att kvinnan genom tiderna (i avseendet av det polisiära yrket) förmodades ha annorlunda fysiska förutsättningar, hade hon inte möjligheten att bejaka den nödvändiga auktoriteten som krävdes av en polis (Dahlgren, J 2007, s.83).

2.2 Våld: Polisens befogenhet

En del av polisens befogenheter är att kunna bruka våld i tjänst. Polisen har laglig rätt att avlägsna eller omhänderta personer och i vissa fall även använda våld. Själva våldsanvändningen är strikt lagbunden. Poliser får använda våld om inga andra medel räcker till. Dessutom ska våldet alltid vara försvarligt med hänsyn till omständigheterna (Polisen, 2019).

Inger Lövkrona och Gabriella Nilsson (2015) skriver om våld i tidskriften *Kulturella perspektiv*. De menar att det våld som ligger i polisens befogenhet har kulturellt accepterats och legaliserats av samhället (Lövkrona & Nilsson 2015, s.45). Enligt författarna är våld en kulturell företeelse och dess innebörd och funktioner formas i en viss kontext. Detta innebär att det som uppfattas som våld eller inte, beror på det historiska och kulturella sammanhanget (ibid, s.44). Enligt Världshälsoorganisationen (World Health Organisation, WHO) ingår det polisiära våldet i kategorin *kollektivt våld*, som delas upp i socialt, politiskt och ekonomiskt våld (World Health Organization 2002, s.6). Det politiska våldet är det som utövas av stater såsom militärt eller polisiärt våld (Lövkrona & Nilsson 2015, s. 47). Män dominerar fortfarande utövandet av det kollektiva våldet, trots att andelen kvinnor inom yrkeskategorin ökat. I sin tur påverkar kvinnans närvaro den kulturella förståelsen av våld som manligt (ibid, s.48). I ett historiskt perspektiv finns det forskning som menar att kvinnor handlar annorlunda och därför anses mindre lämpade att hantera våldsamma situationer jämfört med män (Dahlgren, J 2007; Granér, R 2004).

2.3 Att göra kön

Candace West & Don H. Zimmerman (1987) utvecklade genom sin studie teoribildningen 'doing gender', vilket i svensk översättning blir att 'göra kön'. Kön är inte något vi är, utan något som skapas i interaktionen med andra. Det handlar inte om biologiska skillnader, utan de skillnader mellan kvinnor och män som skapas genom psykologiska, kulturella och sociala betydelser (West & Zimmerman 1987). Cara E. Rabe-Hemp (2007) menar att forskning bör undersöka hur förväntningar och stereotyper till polis, kön och arbete sammanfaller. Detta behövs för att kunna kartlägga det kvinnliga beteendet hos kvinnliga poliser och få en förståelse för deras yrkesupplevelser. Hon menar på att polisarbetet är maskulint av sin natur, eftersom brottsbekämpning vanligtvis förknippas med aggressivt beteende, fysisk styrka och solidaritet. Dock har den kvinnliga integrationen inom polisen gjort att traditionella normer behövt omprövas när det kommer till urval, utbildning och utvärdering av prestationer (Rabe-Hemp, C 2007). Den

största skillnaden mellan kvinnor och män är att män är fysiskt starkare och kvinnor mer kommunikativa (Granér, R 2004, s.100).

I en senare studie skriver Cara E. Rabe-Hemps (2009) att kvinnliga poliser integrerar både rollen som 'POLISKvinna' och 'polisKVINNA' i sitt dagliga arbete, vilket innebär att de 'gör kön' och arbetar samtidigt. Kvinnorna i studien talar dels om rollen som polis men också de bredare rollerna för män och kvinnor i samhället. Genom att kvinnorna antog de stereotypa normerna som 'göra kön' innefattar, utvidgades deras möjligheter att arbeta i det mansdominerade yrket. Detta sker parallellt med att kvinnorna stärkte deras traditionella uppfattning om könsskillnader, kvinnor som omsorgstagande, det svagare könet, medkännande och sympatisk (Rabe-Hemp, C 2009). Detta är en del av förloppet av att göra kön. Problematiken som synliggörs är just att kvinnliga tjänstemän måste hantera förväntningarna för att vara både kvinnliga och poliser (Rabe-Hemp, C, & Schuck M, A 2007, s.424). Att vara kvinnlig ledare i en mansdominerad organisation tenderar till att förstärka känslan av att vara synliggjord på grund av att kvinnor är i minoritet (tokens). Följden av att vara i en minoritet i en poliskultur baserad på manliga värderingar bidrar till att kvinnorna i den blir mer självmedvetna om sitt beteende. De kvinnliga ledarna som ingick i studien hade lärt sig att anpassa sig till kulturen, vilket förstärker de dominerande maskulina värden som råder (Österlind, M., & Haake, U 2010, s.16). Susanne Andersson (2004) har skrivit artikeln '*Maktrelationer mellan män genom ålder. Status, auktoritet och marginalitet inom närpolisen*'. Hon menar att 'göra kön' delvis utgår från homosocialitet, en typ av gruppering som inkluderar männen och exkluderar kvinnor (Andersson, S 2004, s.76). Sociala föreställningar verkar vara genomgående. Ingrid Lander (2013) har skrivit artikeln "*Obstacles for Changes within the (Swedish) Police Force: Professional Motivations, Homosociality, and Ordering Practices*". Hon hävdar att det sker en normaliseringsprocess parallellt där sättet att minska brottslighet på framhävs genom praktiska, fysiska och våldsamma arbetsvillkor. Detta leder till en föreställning om den typen av kropp som är lämplig för arbetet, vilket anses vara den normativa (manliga) kroppen (Lander 2015). Att 'göra kön' existerar inte bara inom det polisiära. Tanja Van der Lippe, Anne Graumans och Selma Sevenhuijsen (2004) menar att även om regeringen arbetar för kvinnors rätt och jämställdhet, finns det strukturella och kulturella faktorer inom organisationer som blir 'könade'. Detta innebär att organisationer ofta agerar utifrån underförstådda antaganden om kön, vilket resulterar att kvinnor och män påverkas på olika sätt. Dock verkar kvinnor vara mer medvetna om den manligt könade arbetsetiken jämfört med män. Männen tenderar att känna sig mer bekväma i den rådande atmosfären och är mindre medvetna om sådana kulturella normer (Lippe et al 2004, s.394–395).

I denna uppsats används begreppet ”att göra kön” i linje med hur ovanstående forskare använder begreppet, alltså att individer anpassar sig och antar den specifika normen som råder. I detta fall avser normen den sociala och kulturella kopplingen till våld som manligt. Att göra kön innebär även att de traditionella uppfattningar om könsskillnader förstärks (kvinnan som omsorgstagande och det svagare könet). Att göra kön skapas i interaktion med andra människor, det är ingenting vi är. Det är också något som skapas i sociala och kulturella sammanhang.

2.4 Omsorgsetik

Med avstamp i ovan kan man undra ifall det går att tala om typisk kvinnlig och manlig moral? I utgångspunkt av Kohlbergs teori om moralisk utveckling, hävdar Carol Gilligan (1977) att teorin är begränsande när det kommer till att uttrycka kvinnors oro och upplevelse. De kvalitéer som bedöms vara nödvändiga för vuxet handlande (som kapaciteten för självständigt tänkande, tydligt beslutsfattande och ansvarsfull handling) är kopplade till manlighet och anses vara oönskade egenskaper för det feminina. Enligt Gilligan handlar det om att kvinnors moral ter sig annorlunda än männens, inte att kvinnan har sämre moral. Kvinnan anses besitta egenskaper som omsorg och medkänsla och har en principiell förståelse av icke-våld som den mest rimliga lösningen av moraliska konflikter (Gilligan 1977). Gilligans grundläggande idé är att det finns två olika typer av moraliskt lärande eller resonering. Omsorgsetiken utgör, enligt Gilligan, ett kompletterande moraliskt perspektiv i förhållande till den rättviseetik som Kohlberg definierade (Stensöta 2004, s.26–27).

I sin avhandling ’Den empatiska staten’ skriver Helena Stensöta (2004) om jämställdhetens inverkan på daghem och polis 1950–2000. Den ökade integreringen av kvinnor och integreringen mellan förvärvsarbete och aktivt omsorgsansvar är intressant i det avseende huruvida det får samhällliga och politiska normeffekter. Avhandlingen ger en ljus bild av jämställdhetsutvecklingen i Sverige, men lyfter samtidigt att omsorgsvärderingar bör beröra både kvinnor och män, inte bara kvinnor (Stensöta, H 2004, s.219). Stensöta valde därav polisen som ett ogynnsamt fall i sin undersökning, då polisen som verksamhet förmodas ha en kultur som står i motsats till omsorg (Stensöta, H 2004, s.53). Idén om att kvinnor och män skulle ha olika typer av moraler är något som luckrats upp mer och mer med tiden. Precis som Stensöta (2004) menar, bör omsorgsvärderingarna beröra både kvinnor och män och det aktiva omsorgsansvaret bör krävas lika mycket av en polis oavsett kön. Det intressanta är om man kan se en påverkan (i och med en ökad del kvinnor som vill

utbilda sig till poliser) på samhällliga normer som en koppling till att göra kön och om kvinnor och män inom polisen uppvisar olika normer i relation till det.

3. Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är således att undersöka hur polisstudenterna ser på egenskaper/förmågor, våld och kvinnligt/manligt, utifrån egna erfarenheter och upplevelser. Detta för att få en ökad kunskap och för att kunna säga något mer om att 'göra kön', samt om upplevelserna i relation till våld skiljer sig mellan kvinnor och män. Forskningen pekar på att kön görs bland aktiva poliser och att det finns en tendens till att 'göra kön' redan under polisutbildningen.

För att uppnå syftet mynnar detta ut i en frågeställning bestående av fyra frågor:

- 1. Vilka variationer finns det i upplevelsen av att vara polisstudent i relation till våldsuppfattning?*
- 2. Skiljer sig svaren på 1 åt mellan kvinnor och män?*
- 3. Hur görs kön i relation till våldsproblematiken bland polisstudenter?*
- 4. Märks stöd för att kön görs på liknande sätt bland polisstudenter som påvisats i tidigare forskning bland poliser i fältet?*

4. Metod

4.1 Samtalsintervjuer med respondentkaraktär

Studien utgår från samtalsintervjuer med respondentkaraktär där studieobjekten är intervjupersonerna och deras egna tankar (Esaiasson et al 2017, s.236). Målet är att uppsatsen ska formos genom respondenternas egna erfarenheter och upplevelser, därav blir kvalitativa samtalsintervjuer den lämpligaste metoden för att besvara min frågeställning (ibid). Syftet med respondentintervjuer och studien i sig är inte att beskriva hur vanligt förekommande ett fenomen är, utan snarare ta reda på vilka olika uppfattningar som finns (Esaiasson et al 2017, s.237).

Respondentintervjuer är också bra för att kunna förstå komplexa fenomen som inte kan förklaras utifrån en frågeundersökning (Teorell & Svensson 2006, s.90), de ger i förlängningen goda möjligheter att registrera svar som är oväntade (Esaiasson et al 2017, s.260–261).

Jag valde samtalsintervjuer med respondentkaraktär av omsorg för mitt arbete, men det finns såklart andra alternativa metoder att använda sig av. En av dessa alternativa metoder är frågeundersökningar (som enkäter), men är vanligare vid kvantitativa studier och oftast har förbestämda svarsalternativ (Esaiasson et al 2017, s.260–261). Till skillnad från samtalsintervjuer ökar visserligen enkäter möjligheten att generalisera, men mitt syfte är snarare, utöver generaliseringen, att upptäcka sådant som annars går obemärkt förbi. Frågeundersökningar passar dessutom bättre till en annan typ av frågeställning och även som komplement till en kvantitativ studie. En annan alternativ metod skulle kunna vara gruppintervjuer. Gruppintervjuer innebär att kartlägga tankemönster och resonemang som framkommer i den sociala interaktionen som skapas i gruppen. Fördelen med denna typ av intervju är att känsliga frågor som individuellt kan vara svåra att svara på kan fångas upp i gruppdiskussionen (Teorell & Svensson 2006, s.90). Dock kan det också ge motsatt effekt, då individens uppfattning om könsskillnader och dylikt kan upplevas som ett känsligt ämne, särskilt om det finns olika uppfattningar inom gruppen. På grund av detta utlovades anonymitet för alla individer som valde att ställa upp, trots att gruppintervjuer inte genomfördes. Uppsatsens relevans kan uppfattas som känsligt för vissa och att ha möjligheten att kunna vara anonym underlättar förmodligen valet att delta.

4.2 Population och urval

Först bör valet av polisstudenter och inte aktiva poliser klargöras. Tidigare forskning beskriver normer i verksamheten där poliserna arbetar, där normen skiljer på kvinnor och män. Det

underliggande problemet är ifall skillnader mellan polisens uppfattningar formas först i fältet eller om de finns redan på polisskolan. Uppsatsen undersöker enbart polisstudenter, därav berörs problemet bara delvis, men eftersom tidigare forskning främst studerat poliser fyller min studie en lucka. Jag blev därav mer intresserad av det som inte fanns konkreta svar på och det var polisstudenters upplevelse och erfarenheter och det gör att min population är polisstudenter som studerar i Sverige.

För att få större mångfald av intervjupersoner begränsades inte urvalet till en enskild skola eller termin, men också för att det strategiska urvalet baseras på maximal variation (Esaiasson et al 2017, s.269). Det finns egenskaper att ta hänsyn till som förväntas ge upphov till olika förhållningssätt. Den maximala variationen ger möjligheten att kunna dokumentera variationer och identifiera gemensamma mönster (Esaiasson et al 2017, s.270–271). Andra steget handlar just om att göra ett strategiskt urval av ett mindre antal fall (Esaiasson et al 2017, s.158).

Polisstudenter är intressanta i den meningen att de i sin tur ska utgöra en del av det svenska ordningssamhället. De utbildar sig för att bli en del av en symbolisk institution som kräver stort ansvar mot både staten och medborgarna (Ewijk, R A 2011, s.89) och ska på något sätt spegla det svenska samhället (Polisförbundet 2018).

Den första faktorn i urvalet som tagits hänsyn till är kön. Tidigare forskning pekar på relevansen av genus inom den polisiära fattningen i den meningen att kön skapas i interaktion med andra (West & Zimmerman 1987). Kön blir därav en viktig jämförelsepunkt. Inte bara sett till skapandet av skillnader mellan män och kvinnor som konstrueras kulturellt och socialt (West & Zimmerman 1987), utan också i avseendet på att det polisiära arbetet setts som maskulint och en mansdominerad plats (Lippe et al 2004;Stensöta, H 2004;Dahlgren, J 2007;Rabe-Hemp & M. Schuck 2007;Rabe-Hemp, C 2009;Österlind, M., & Haake, U 2010). En ytterligare intressant aspekt i just kön som faktor är också att kvinnor är medvetna om den manligt könade arbetsetiken, alltså den rådande normen som genomsyrar platsen. Män är mer bekväma och därav mindre medvetna om sådana kulturella och sociala normer (Lippe et al 2004, s.394–395).

Två ytterligare faktorer är ålder och hur länge studierna pågått, utifrån termin. Andersson (2004) menar att ålder kan ingå som en aspekt som framhävs tydligast när individen bejakar sig själv i förhållande till något annat, den klassiska 'vi och de' uppdelningen i berättandet (Andersson 2004). Ålder kan vara en faktor som påverkar synen på maktrelationer och normer. Ålder var ej

förutbestämt, men mellan intervjupersonerna rör sig åldern från de yngsta som är 23 år upp till den äldsta personen som är 33 år. En ung individ eller någon som är i början av sin utbildning kan ha andra upplevelser av hur det är att vara polisstudent, att det är möjligt att variationer finns. Precis som med ålder är inte heller längden på utbildningen förutbestämt, huvudsaken är att alla skall utbilda sig till poliser. Alla dessa faktorer kan påverka hur individen förhåller sig till våld. Valet att inte ha med vilka olika skolor intervjupersonerna går på handlar om att kunna bevara anonymiteten på intervjupersonerna. Kombinationen av skola och termin, samt kön och ålder hade (enligt min mening) utgett tillräcklig information för att avröja anonymiteten.

Tabell 1: Sammanfattning av intervjupersonerna.

Intervjuperson (IP)	Kön	Ålder	Termin
1	Man	23 år	Termin 3
2	Man	25 år	Termin 4
3	Kvinna	23 år	Termin 4
4	Kvinna	25 år	Termin 4
5	Man	28 år	Termin 2
6	Man	25 år	Termin 2
7	Kvinna	23 år	Termin 4
8	Kvinna	27 år	Termin 2
9	Kvinna	33 år	Termin 3
10	Man	31 år	Termin 2

Det svårt att uttrycka innan intervjuerna har gjorts om den teoretiska mättnaden har uppnåtts eller ej och hur många intervjuer som bör göras. Eftersträvansvärt är att uppnå teoretisk mättnad, vilket vanligtvis uppnåtts när de intervjuade tenderar att upprepa vad tidigare personer har sagt (Esaiasson et al 2017, s.168). 10 intervjuer bokades in först och tendensen av upprepning märktes av när intervjuerna var avklarade, vilket resulterade i att inga ytterligare intervjuer gjordes.

4.3 Intervjuguiden

Intervjuguiden har varit semistrukturerad och uppdelad i tre teman. Att intervjuguiden är semistrukturerad innebär att den snarare är som en hjälp och följs inte till punkt och pricka. Det

viktigaste för mig var att alla frågor och teman har berördes på något sätt under intervjun (Esaiasson et al 2017, s.276). Målet var att skapa ett levande samtal utan en akademisk jargong, därför var det viktigt att alla frågorna skulle vara lätta att förstå (Esaiasson et al 2017, s.274). Intervjun inleds med det första temat som snarare är en uppvärmning, för att skapa en avslappnad stämning. Det andra temat handlar om vilken syn respondenten har på egenskaper betingat med polisyrket och vad som betonar en 'bra polis', samt respondentens syn på våld. Tredje temat handlade om respondentens inställning till skillnader mellan manligt och kvinnligt och egna erfarenheter. Avslutningsvis tillfrågades respondenterna om de hade någonting att tillägga. Intervjuerna öppnade för följdfrågor och exemplifieringar och vidare utveckling av svaren blev möjliga, vilket också kunde leda in på intressanta sidospår.

4.4 Genomförande och problem

Genomförandet började med att polishögskolorna i Sverige kontaktades via mail (Stockholm, Växjö, Umeå och Borås) och varje studieadministratör på respektive skola kontaktades via telefonsamtal. Jag frågade även ifall det var någon som kände en polisstudent på mina sociala medier för att öka omfånget på studenter som skulle kunna ställa upp på intervju, likt ett snöbollsurval (Esaiasson et al 2017, s.267). Genomslaget var inte stort till en början, men efter en tid ökade intresset. Den initiala kontakten var via mail som kortfattat gav den väsentliga informationen om uppsatsen och intervjuens syfte. Specifika detaljer nämndes ej, främst för att undvika tillrättalagda svar innan intervjun (Esaiasson et al 2017, s.274). Innan varje intervju gick blev respondenterna informerade om innebörden av anonymitet och efter intervjun gavs ytterligare information om vad uppsatsen handlar om. Intervjuerna varade mellan 35 och 50 minuter och genomfördes fem intervjuer via telefon, fyra via zoom och en intervju på ett café i Göteborg.

Tanken från början var att intervjua poliser i yttre tjänst, där låg mitt initiala fokus och ett försök att få kontakt med polisen i Göteborg initierades. I återkopplingen som gavs av polisen avlogs min förfrågan om de individer som skulle kunna tänka sig att ställa upp och anledningen var tidsbrist på grund av rådande omständigheter med Covid-19. Därav byttes intresset för att istället rikta in mig på polisstudenter, dels för att det är intressant att se individernas upplevelse redan under polisutbildningen (i kontrast till den tidigare forskningen som finns om polisen), men också för att studenter känns mer behjälpliga.

Då intervjupersonerna var utspridda över olika platser i Sverige (och dels på grund av Covid-19), fick intervjuerna göras digitalt. Kontakten erhöles via mail för att komma överens om en bra intervjutid och intervjuerna hölls sedan digitalt via zoom och telefon. Det behöver inte direkt vara en problematik, men det kan ha påverkat intervjun i den mån att det inte blir lika avslappnat som att träffa varandra, då det går att läsa kroppsspråk och få en annan bild av personen än i ett digitalt forum. I en jämförelse med IP4 som var den enda respondenten som jag träffade i person, var uppfattningen att samtalet hade ett annat flyt eftersom då det gick att integrera med varandra på ett annat sätt, än i ett videosamtal eller över telefon.

Vidare problematik var att intervjupersonerna pratade mycket utifrån hur dem har blivit lärda utifrån skolan och inte konkret hur de själva tycker. I detta hjälpte intervjuguiden till mycket då intervjupersonerna dels fick prata utifrån vad de har lärt sig i skolan och sedan utifrån sig själva. Det gick att urskilja ett mönster i intervjumaterialet om vad som verkar vara lärt från skolan, där specifika förmågor och viktiga saker var återkommande (som våld i proportionalitet och att kunna växla mellan auktoritär och ödmjuk). När individen istället talade utifrån sina egna tankar och åsikter talade individen utifrån personliga pronomen (jag), samt blev mer osäkra på hur de skulle svara. Ibland kunde de först svara snabbt och säkert med ett 'ja' eller 'nej' och sedan ändra sig och plana ut i ett resonemang. Saker de tyckte starkt om eller har reflekterat över sedan tidigare var lättare att tala om, som till exempel allmänhetens eller medias syn på polisen. Det märktes att ämnet var känsligt då många var eftertänksamma med formuleringar, uttryck och till viss del osäkra svar. Vilket också kunde visa sig genom pauser och ifrågasättande. En tillit upplevdes emellanåt då individerna öppnade upp sig och berättade om upplevelser de själva varit med om, även om många hellre valde att berätta om någon annan. I övrigt visade många av intervjupersonerna intresse och nyfikenhet om arbetet och ville ta del av det färdiga resultatet. Någon direkt intervjuareffekt var inte märkbar, utöver de faktorer som nämnts ovan.

4.5 Analys

Alla intervjuer spelades in med godkännande av varje respondent. Anteckningar gjordes under tiden intervjun pågick och intervjun transkriberades efteråt i den mån tiden fanns. Vissa dagar gjordes två intervjuer, vilket innebar att transkriberingen fick ske dagen efter. All transkribering skedde ordagrant, förutom harklingar. När alla intervjuer hade blivit transkriberade gick jag igenom materialet och markerade sådant som upplevdes intressant. Vidare sammanfattades intervjumaterialet. Sammanfattningarna gjordes enskilt för varje respondent i en tabell som delades

upp i olika kolumner. Där kolumn ett innefattade frågan 'Varför valde du att utbilda dig till polis?', kolumn två 'Tema 2', kolumn tre 'Tema 2: Våld', kolumn fyra 'Tema 3', kolumn fem 'Förmågor', kolumn sex 'Begränsningar' och kolumn sju 'Övrigt' som refererar till sista frågan i intervjuguiden. När sammanfattningarna gjordes markerades texten på olika sätt för att urskilja vad som är direkt citerat från intervjun och vad som är sammanfattat material. Citaten som valts är de som är mest beskrivande kopplat till frågan och uppsatsen i allmänhet, de mest konkreta uttalanden som gjorts under intervjuns gång. I viss mån fick intervjumaterialet anpassas till ett lättare språk som är anpassat för skrift, samt ta bort upprepningar. Vissa uttalanden har redigerats för att bevara anonymiteten. Under sammanfattningen gjordes korsreferenser och egna kommentarer. Allt detta har skett med reservation för att inte överarbeta (Esaiasson et al 2017, s.281) och målet med analysen var att lämna det specifika och sammanföra resonemang som säger något mer. Att gå från de enskilda historierna till mer generella beskrivningar. I studiens syfte har det varit ointressant att säga hur många som tänker på ett visst sätt, det intressanta är snarare tankevärldarna som synliggjorts (Esaiasson et al 2017, s.280–281).

4.6 Validitet och reliabilitet

En viktig del i arbetet är validiteten och reliabiliteten. Validitet är vad som avser att mätas, vilket innebär att datainsamlingen sker på det som är relevant i sammanhanget. Reliabilitet är hur detta mäts, alltså att datainsamlingen sker på ett tillförlitligt sätt (Teorell & Svensson 2006, s.58–59). Definitionen av validitet är vanligtvis att man verkligen mäter det man avser att mäta (ibid), vilket har gjort att jag har varit konsekvent under hela arbetets gång. Alla val har tänkts igenom en extra gång, min förförståelse har skrivits ner och anteckningar har skett vid sidan av. Reliabilitet kan ses som frånvaron av osystematiska mätfel (ibid). Bristande reliabilitet orsakas i första hand genom slarvfel under intervjuerna och den efterföljande bearbetningen (Esaiasson et al 2017, s.64). För att uppnå bra reliabilitet har alla intervjuer spelats in med bra inspelningsverktyg, och all transkribering har gjorts av mig själv, för att minimera risken för misstag. Intervjuerna har präglats av lyhördhet och eventuella misstolkningar eller missförstånd har retts ut. Hänsyn har tagits till eventuella intervjuareffekter och bearbetningar av mina tankar har skett vid sidan av arbetet. Det har också varit viktigt att intervjuguiden har fungerat då den är underlaget för mitt insamlade datamaterial.

Uppsatsen har en induktiv ansats, där syftet är att förstå verkligheten ur individernas egna perspektiv (Teorell & Svensson 2006, s.11). Första, andra och tredje frågan i frågeställningen för uppsatsen är induktiva med ett explorativt syfte och ämnar att undersöka vilka föreställningar som

finns, utveckla nya instinkter (ibid) och har till avsikt att generera idéer (Esaiasson et al 2017, s.189). Framförallt att de är styrda av de empiriska observationerna (Esaiasson et al 2017, s.116). Fråga fyra har däremot en deduktiv ansats som snarare syftar till att fastställa om dessa föreställningar finns eller inte. Detta på grund av att frågan grundar sig i tidigare forskning och utgångspunkten blir då från ett välkänt grundantagande (Teorell & Svensson 2006, s.50).

5. Resultat

Resultatet presenteras utifrån teman som är kopplade till frågeställningen som är en central del i uppsatsen, men även utifrån underrubriker som vuxit fram under analysen och används för att tydliggöra framställandet. Dessa märks med andra rubriker, men följer i samma ordning.

Under intervjuerna och vid analysarbetet växte ett ytterligare perspektiv fram som inte gick att frånga då stora delar av intervjumaterialet berörde detta. Perspektivet handlar om den fysiska kroppen i centrum, för polisutbildningen men också i relation till våld. Trots att stora delar av intervjumaterialet föll inom ramen för 'vad som bör sägas', blev det tydligt att det fanns mer att berätta. Det fanns fler viktiga upplevelser och synsätt än vad som hade förväntats, vilket tyder på ett induktivt förhållningssätt till materialet, då nya insikter endast kan utvecklas i mötet med de empiriska observationerna (Teorell & Svensson 2006, s.11).

5.1 Våldsuppfattning

Tidigare forskning talar om att kvinnor inte ansågs vara lika kapabla att hantera polisyrket i allmänhet på samma sätt som männen, främst på grund av risken för att hamna i våldsamma situationer. Det handlar också om att bilden av polisen tillskrivs attribut som respekt och auktoritet, som är manligt betingande (Dahlgren, J 2009;Granér, R 2004). Den första frågeställningen lyder, *Vilka variationer finns det i upplevelsen av att vara polisstudent i relation till våldsuppfattning?*. Jag har letat efter våldsdimensioner i materialet där två kategorier funnits: 1. Våldet som en nödvändighet för yrkesrollen och 2. Reflektion av vad våld egentligen är.

5.1.1 Våld som nödvändighet för yrkesrollen

Tabell 2: Sammanfattning av kategori ett.

IP1 - Man	IP2 - Man	IP5 - Man	IP7 - Kvinna	IP8 - Kvinna
<p>"Det är väl någonting man har kommit underfund med på utbildningen, att det är något man kommer behöva göra (...) det låter extremt att säga, men man vet , så mycket som vi övar på det kommer det bli en naturlig del av ens yrke". "Eftersom att vi har våldsmonopol måste man faktiskt vara bekväm med att göra det"</p> <p>"Det här med handfängsel och brotta ner folk börjar man bli ganska bekväm med, det ger inte jätte mycket skador, men man ser vad en batong kan göra och även ett skjutvapen"</p>	<p>Spelat fysisk sport stora delar av livet. "Första lektionerna vi hade i självskydd var jag sjukt obekvämt".</p> <p>Berättar om att inför en lektion var uppvärmningen att man skulle örfila varandra "Det kändes helt fel och jag har aldrig slagit någon förut, innan (...) men idag när vi gör övningar och situationen kräver att man måste bryta ner någon på marken, då gör jag det utan att ens tänka efter. För att man vet att jag får inte bara lov att göra det, utan jag är i många fall skyldig att göra det och förväntas göra det".</p> <p>Ens fysiska storlek och förmåga ger olika förutsättningar i situationer. Jämför en person på ca 2m (man) och kvinna på 1.50 i en hotfull situation. "I de läget han väljer att skrika åt personen, ta tag och slänga ner honom, är hon snarare tvungen att använda både pepparspray och batong för att få en rimlig chans att få ner personen".</p>	<p>Har tidigare erfarenhet av arbete inom statlig myndighet. "Så länge man håller sig inom de lagar som finns ser jag inga fel med det. Det blir lite som ett misslyckande ibland om man inte lyckas prata ner någon utan man måste gå in handgripligen, men det är tyvärr en nödvändighet ofta". Behövs för att hålla ordning och lagar uppe.</p>	<p>"Jag har inga problem med att bruka våld, men det är det sista man vill ta till".</p> <p>Det hade varit omöjligt för oss att jobba annars. "(...) det är ingenting jag tycker är kul, men jag har inga problem med att använda våld i den utsträckning som behövs". När personen inte utgör ett hot längre bör det offensiva våldet ta slut. Att fortsätta ha personen fängslad är också en typ av våld. Eller att personen tvingas sitta kvar någonstans, det blir också våld på sitt sätt. "(...) våldet ska stå i proportionalitet till hur personen beter sig. Det kan vara svårt i stundens hetta att göra den bedömningen, där är det bra att man sällan jobbar ensam, där får man som kollega kanske säga till när det räcker. Det är lätt att det kan spåra, om man är i en situation".</p>	<p>"Våld är allt ifrån att enbart ta tag i en person eller tindra en person från att gå någonstans, en liten beröring kan räknas som våld".</p> <p>Det är något alla människor har inbyggt med sig, att man vill skydda sig själv. Många har stora problem med att bara ta tag i folk. På grund av tidigare arbetslivserfarenheter "Jag är som person, van, eller vad man ska säga, att bara ta tag i en person. Det är väldigt svårt för vissa, men det är någonting vi tränar på hela tiden. Men just våldet ser jag inte sådär jätte stort på". Gränsen går när du inte kan försvara våldet. "Den är ganska hårfin gränsen ändå, men allting är relativt, det beror på".</p>

Då intervjupersonerna ännu inte arbetar som poliser bör svaren på min intervjufråga snarare ses som en mental förberedelse för det som komma skall. Det är en svår fråga med svar i olika nyanser och en viss osäkerhet i hur det kommer utspela sig på riktigt. **IP1** säger: *”Eftersom att vi har våldsmonopol måste man faktiskt vara bekväm med att göra det”*. Detta visar tydligt den mentala förberedelsen på den mer fysiska delen som polisycket kräver och vilket ansvar ett arbete med våldsmonopol faktiskt innebär. Som **IP2** säger *”(...)idag när vi gör övningar och situationen kräver att man måste bryta ner någon på marken, då gör jag det utan att ens tänka efter. För att man vet att jag får inte bara lov att göra det, utan jag är i många fall skyldig att göra det och förväntas göra det”*. Detta indikerar på att polisstudenterna tränas för att bli bekväma med att ta tag i någon, brottas, sätta på handfängsel och diverse olika fysiska moment som krävs för att kunna arbeta som polis. Polisstudenterna fasas in i en polisiär roll där våld blir en del av din professionella yrkesroll, vilket i förlängningen också innebär att du måste vara bekväm med att kunna utföra ditt arbete, med vad det än innefattar.

I denna kategori av polisstudenternas våldsuppfattning går det att urskilja olika uppfattningar. Innebörden av våldet och olika aspekter av våldets ’mening’ för denna typ av person visar sig främst i tre uttalanden. Den första handlar om att ’man inte ser så stort på det’. Under utbildningen och de genomgående övningarna och fysiska aktiviteterna som genomförs menar **IP8** att *”Många har stora problem med att bara ta tag i folk”*. Ens inställning till den fysiska kontakten som våld i sig innefattar kan påverkas av tidigare erfarenheter i form av arbeten som likt polisen kräver en auktoritär roll, eller sporter där fysisk närkontakt sker. **IP8** fortsätter, *”Jag är som person, van, eller vad man ska säga, att bara ta tag i en person. Det är väldigt svårt för vissa, men det är någonting vi tränar på hela tiden. Men just våldet ser jag inte sådär jätte stort på”*.

Det andra uttalandet angående våldet är att ’det inte är något fel med det’. **IP5** menar, *”Så länge man håller sig inom de lagar som finns ser jag inga fel med det. Det blir lite som ett misslyckande ibland om man inte lyckas prata ner någon utan man måste gå in handgripligen, men det är tyvärr en nödvändighet ofta”*. Vilket också är relaterat till tidigare arbetserfarenhet där respondenten arbetade med att vara handgriplig till och från. Intervjupersonens perspektiv landar i att våldet behövs för att hålla ordning och lagar uppe.

Det tredje och sista uttalandet som är centralt för denna typen är att ’man inte har några problem

med det'. **IP7** menar, "(...) *det är ingenting jag tycker är kul, men jag har inga problem med att använda våld i den utsträckning som behövs*". Våldsanvändningen hamnar i ett spektrum där utrymmet att bruka våld ställs i proportionalitet till situationen. Att hålla sig inom ramen för 'vad som behövs' är svårtolkat. Hur vet man när det räcker? **IP7** fortsätter, "(...) *det kan vara svårt i stundens hetta att göra den bedömningen, där är det bra att man sällan jobbar ensam, där får man som kollega kanske säga till när det räcker. Det är lätt att det kan spåra, om man är i en situation*". Det är en intressant aspekt och jag blir återigen påmind om att blivande studenter och yrkesverksamma poliser även dem bara är människor. Därför är det också viktigt att titta på vad våld innebär för varje enskild individ och hur polisutbildningen kan ge rätt verktyg för att förebygga att sådana situationer inte ska uppstå.

5.1.2 Reflektion av vad våld egentligen är

Tabell 3: Sammanfattning kategori två.

IP3 - Kvinna	IP4 - Kvinna	IP6 - Man	IP9 - Kvinna	IP10 - Man
<p>"(...) vi har haft övningar och då har vi egentligen inte slagits på riktigt, men vi har diskuterat och så gott det går simulerat det". Spännande att se hur det funkar i verkligheten, mycket går att lösa via kommunikation. Våld kan vara att bara ta tag i någon, "att fysiskt ta tag i någon ganska bestämt kan upplevas som våld (...) en oönskad fysisk kontakt kan för vissa upplevas som våld medans för oss kanske det är ett vanligt grepp för att vi ska få kontroll på en person".</p>	<p>"Så lite som möjligt, men så mycket som behövs. Jag gillar inte att slåss. Jag tror egentligen ingen som blir polis, för att värna om mänskliga rättigheter, människors värde, människors rätt att vara den dem är och stå för det dem gör, gillar våld". Alla har rätt till sina åsikter och att kunna uttrycka sig. Allt inom polisen ska göras ordenligt. "Det är mycket mer humant, om man nu bara tänker våld och slag, att få ett ordentligt slag som säger 'backa, du får inte göra såhär' än att jag ska stå och puckla på någon 10-20 gånger utan att få ordentlig effekt".</p>	<p>Att bruka våld är en sorgsen nödvändighet. "Jag vill inte bruka våld, det är inte därför jag går in i polisen (...) för att kunna slå ner någon på gatan". Främst bör man lösa situationer på ett lugnt och kontrollerat sätt, men ibland går inte det. Då gäller det att bruka så lite våld som möjligt, bara precis att du klarar situationen, inte mer än det.</p>	<p>"Jag förstår att det kommer att ske och att jag kommer att göra det. Våld är mycket, det kan vara en hand på en axel, bara för att jag kontrollerar att du står still. Det är våld, för att någon annan tar på mig eller dig". Jag kommer säkert att kliva över gränsen där det kanske inte hade behövts och jag kommer antagligen backa någon gång där jag borde ha brukat mer våld. Det finns mycket statistik på att polisen skjuter för sent när man behöver använda sitt tjänstevapen "(...) jag tror inte att vi är sena på att använda fysiskt våld i from av nävarna och att hålla fast någon, där tror jag att vi gör det ganska frekvent. Jag kan ha fel. (...) men det är en tanke jag har, att man tänker att det våldet är så mildt".</p>	<p>"Ja men det måste vara ett verktyg som används när det behövs och aldrig annars (...) och i den mängd som är nödvändigt också". Sedan måste den bedömningen lämnas till den enskilda polisen på platsen för det är ingen annan som är där. "Sedan har jag funderat över, jag är inte jätte stor själv, om det är lite för enkla krav, fysiskt. Ju mindre du är, desto mer våld måste du ta till har jag kommit på själv nu".</p>

I denna kategori går det att urskilja uppfattningar bland intervjupersonerna där våldet snarare ses som någonting man förbereder sig på, något man kommer behöva göra och något onaturligt som blir en naturlig del i yrket. Ett uttryck för, 'jag kommer att behöva men jag vill helst inte'. **IP6** menar att kunna bruka våld som polis är **"(...) en sorgsen nödvändighet"**.

Polisstudenternas våldsuppfattning inom denna kategorin visar sig även här i tre uttalanden. Den första handlar om att våldet bör brukas i den mängd som krävs i situationen och aldrig annars. **IP6** menar att *”Främst bör man lösa situationer på ett lugnt och kontrollerat sätt, men ibland går inte det. Då gäller det att bruka så lite våld som möjligt, bara precis att du klarar situationen, inte mer än det.”* Detta belyser att situationer främst bör lösas utan våld i åtanke. I jämförelse med att bruka det våld som behövs, handlar det här istället om att bruka så lite våld som möjligt.

Det andra uttalandet är att våldet bör ses som ett verktyg som behövs. **IP10** säger, *”Ja men det måste vara ett verktyg som används när det behövs och aldrig annars (...) och i den mängd som är nödvändigt också”*. Då polisen har befogenheter som innefattar våld blir det ett verktyg för att kunna upprätthålla lag och ordning, men inom ett visst ramverk.

Tredje uttalandet handlar om att göra det humant. **IP4** menar att, *”Det är mycket mer humant, om man nu bara tänker våld och slag, att få ett ordentligt slag som säger ’backa, du får inte göra såhär’ än att jag ska stå och puckla på någon 10-20 gånger utan att få ordentlig effekt”*. Vilket också innebär att bruka så lite våld som möjligt.

Att våldet skall ses i proportionalitet av det vederbörande individ blir mött av i situationen är genomgående i båda kategorierna och det framkommer även att våld bör ses i olika nyanser. Detta innebär att våld kan ses som en tolkningsfråga. **IP3** säger, bland annat, att våld bara kan vara att ta tag i någon, mer konkret; *”att fysiskt ta tag i någon ganska bestämt kan upplevas som våld (...) en oönskad fysisk kontakt kan för vissa upplevas som våld medans för oss kanske det är ett vanligt grepp för att vi ska få kontroll på en person”*. Våld kan upplevas annorlunda utifrån varje enskild individ. Bara att ta tag i någon kan exempelvis upplevas som våld i jämförelse med att brotta ner någon, sätta handfängsel eller använda batong. Detta syns även i intervjumaterialet.

IP1 tankar kring våld ställs i kontrast till vapen användning, *”Det här med handfängsel och brotta ner folk börjar man bli ganska bekväm med, det ger inte jätte mycket skador, men man ser vad en batong kan göra och även ett skjutvapen”*.

Som **IP3** även nämnde anser **IP9** att våld kan uppstå redan vid en fysisk beröring, *”(...) Våld är mycket, det kan vara en hand på en axel, bara för att jag kontrollerar att du står still. Det är våld, för att någon annan tar på mig eller dig”*. Att en oönskad fysisk kontakt kan upplevas som kränkande. En annan aspekt som lyftes var det fysiska våldet i kontrast till att använda skjutvapen där **IP9** reflekterade över skillnaden, *”(...) jag tror inte att vi är sena på att använda fysiskt våld i from av nävarna och att hålla fast någon, där tror jag att vi gör det ganska frekvent. Jag kan ha fel.*

(...) *men det är en tanke jag har, att man tänker att det våldet är så mildt*?. Att det fysiska våldet (även om det bara är en hand på en axel) ses som mildt i jämförelsen med de vapen som polisen bär. Därav kan det handgripliga inte ses som lika skadligt eller farligt.

5.2 Våldsuppfattning mellan kvinnor och män

Detta stycket berör andra frågan i frågeställningen, *'Skiljer sig svaren på 1 åt mellan kvinnor och män?'*.

Tabell 4: Sammanfattning av våldsuppfattningen mellan kvinnor och män.

Kvinnors våldsuppfattning	Mäns våldsuppfattning
<p>IP3: Mycket går att lösa kommunikativt. Våld kan vara att bara ta tag i någon.</p>	<p>IP1: Något man kommer att behöva göra. En naturlig del av ens yrke. Våldsmonopolet. Man måste vara bekväm med det.</p>
<p>IP4: Så lite som möjligt, så mycket som behövs. Gillar inte våld eller att slåss. Ska man göra det ska det göras ordentligt.</p>	<p>IP2: Van vid fysisk närkontakt. Blir en naturlig del, gör det utan att tänka efter.</p>
<p>IP9: Förstår att våldsanvändning kommer att ske. Våld är mycket. Uppfattning av att man är frekvent med att använda våld i form av nävarna i jämförelse med vapen.</p>	<p>IP10: Det är ett verktyg som behövs, i rätt mängd, aldrig annars. Upp till den enskilda polisen att göra en bedömning. Ju mindre du är desto mer våld behöver du bruka.</p>
<p>IP7: Har inga problem med det. Omöjligt att arbeta annars. Sista man vill ta till. Lyfter olika nyanser av våld och att det lätt kan 'spåra' i stundens hetta när man ska bedöma våldet i proportionalitet av det man möts av.</p>	<p>IP5: Inga fel med det om man håller sig inom lagarna. Det behövs.</p>
<p>IP8: Van vid att ta tag i personer (tid. arbetserfarenhet) så ser inte så stort på det i jämförelse med andra. Man har inbyggt att skydda sig själv. Våld kan ses i olika nyanser, en enkel beröring kan bedömas som våld.</p>	<p>IP6: Sorgsen nödvändighet. Hellre försöka lösa situationer lugnt och kontrollerat, annars bruka så lite våld som möjligt.</p>

Intervjupersonernas våldsuppfattning, i jämförelsen av kvinnor och män, visar på att kvinnorna är mer reflekterande i sina intervjusvar och lyfter ofta förståelsen över att våld kan uppfattas på olika sätt. Det finns även kvinnor som är 'bekväma' med tanken av att behöva bruka våld, men de reflekterar också över att individer uppfattar våld olika. Det intressanta är att männens intervjusvar till större del ser våldet på ett annat sätt. De reflekterar inte alls i samma utsträckning som

kvinnorna om vad våld egentligen innebär, utan snarare att våldet är något som behövs och att det är en naturlig del av yrket. Det känns mer svart eller vitt och inte lika nyanserat.

5.3 Att göra kön

Detta avsnitt berör den tredje frågeställningen som har att göra med hur 'kön görs'. I det begreppet innefattas både hur intervjupersonerna tänker om kvinnor och män men också den fysiska kroppen, normavvikelse och fysiska begränsningar.

”I en ultimata polismyndighet hade varje patrull bestått av en kvinna och en man. Varken kvinnor eller män i sig är nog bättre på någonting. Av egen erfarenhet vet jag att jag är bättre på att prata än att slåss och jag vet personer i utbildningen som känner tvärtom. Det är överrepresenterat kvinnor i kommunikation och män i det fysiska. Det är viktigt att kunna komplettera varandra.” (IP4)

Att istället se hur intervjupersonerna resonerar och tänker kring kvinnor och män, synliggör andra intressanta aspekter som skulle kunna ha ursprung i samhällliga normer. Intervjupersonernas egna tankar om kvinnor och män lyftes genomgående under intervjun, främst för att skilja på egenskaper mellan könen. Ställs kvinnliga och manliga egenskaper mot varandra utifrån mitt empiriska material visar det att män är starkare, större och hårdare. IP5 *”Endel kanske uppfattar tjejer som mindre konfrontativa i mindre utsträckning än killar (...) jag funderar på om killar upplever att de behöver vara stöddiga på ett annat sätt och passa in i en roll (...) du har en förväntning på dig hur en manlig polis ska vara kanske”*. Kvinnor är istället bättre på kommunikation och bemötande. De har en varmare framtoning, ett lugn och är mer omhändertagande. Därav är kvinnor bättre på att lugna ner våldsamma situationer, dels för att det inte finns någon prestige i att slåss med en kvinna och för att tjejer kan uppfattas som mindre konfrontativa. Dock finns det en annan vinkel av detta som snarare tyder på att kvinnliga poliser kan uppfattas som provocerande av andra i samhället, framförallt av män. IP8 menar att *”Jag tror att vi tjejer är ganska mycket bättre på att prata med folk. Allting beror på vad man blir bemött av, väldigt många ser kvinnliga poliser som extremt provocerande”*.

Detta kan sammanfattas som att både kvinnliga och manliga intervjupersonerna uttrycker förutfattade meningar om kvinnliga och manliga egenskaper. Då män framförallt är starkare, större och hårdare och kvinnor är bättre på kommunikation.

5.3.1 Den fysiska kroppen

I nästan varje intervju kom den fysiska kroppen på tal, även om det inte fanns som underlag för intervjun. De flesta nämner den fysiska kroppen explicit, men inte alla. Ämnet dyker upp lite titt som tätt under intervjuerna. När vi talade om egenskaper och förmågor som är bra att ha för att bli polis och under utbildningen säger **IP5** att han har funderat på om killar och tjejer blir bemötta annorlunda. Han fortsätter med att säga, ”*Jag är nog den typiska polisstudenten, jag är lång och stor. Jag vet inte om jag är rätt man att intervjuas egentligen*”. Vi kom överens om att hans perspektiv också var viktiga.

En annan reflektion angående egenskaper och förmågor har **IP1** som å ena sidan säger, ”*Det kanske är många tjejer som inte är träningsintresserade, rent muskelmässigt starka som går utbildningen som jag kanske inte trodde skulle ha en chans att komma in. Det kanske är de som söker sig mer till inre tjänst sedan och dem man inte möter på i den yttre tjänsten*”. Detta kan kopplas till uppfattningen om att den yttre tjänsten är rent muskelmässigt fysiskt krävande. Det bristande förtroendet till kvinnokroppen, som även Lander (2013) och Dahlgren (2007) påpekar. Å andra sidan menar **IP1** att ”*Det finns alla kroppstyper som söker polisutbildningen och att det kanske inte är det som spelar någon roll, utan att det är det psykiska*”.

I fortsättning av den fysiska kroppen i centrum anses fystesterna vara en självklarhet att klara av för många. **IP1** säger att han är en kille som alltid gillar att träna, därav är fystesterna inget problem. Vidare diskuterar **IP2** bristande fysiska förmågor enligt krav och säger, ”*Det kan handla om att jag inte tycker att personen är lämpad av olika skäl*”. Att klara fystesterna borde vara ett krav, ”*Har jag då en person i min bil som jag vet inte klarar det här, då skulle inte jag känna mig trygg om någonting händer mig själv*”. Här talas det inte om den fysiska förmågan i relation till kön, även om mycket av min empiri gör det. Ett exempel på att just ställa den fysiska förmågan i relation till kön är i diskussionen av olika fyskrav mellan kvinnor och män under rekryteringsprocessen (för att kunna komma in på polisutbildningen). **IP1** lyfter ämnet i slutet av intervjun och säger, ”*Tycker det blir lite skevt nu när man har olika för att komma in för samma utbildning. Det kommer inte skilja något på det sedan när du väl kommer ut och sitter i radiobilen om du är man eller kvinna i det fallet*”. En vidare argumentation lyfter **IP6** och menar att ”*(...) de kraven som är ska representera en normaltränad person och de testerna handlar inte om hur bra du är som polis, utan de handlar om att du ska klara av att gå med utrustningen som man har på sig*”. Testerna borde därför vara

exakt likadana, oavsett, säger han och fortsätter, ”*Dem jag träffar här på utbildningen, de kvinnorna, är lika tränade som vilken av männen som helst*”.

Sammanfattningsvis är de fysiska skillnaderna mellan kvinnors och mäns kroppar viktig, både när de ska antas till utbildningen, men även under utbildningens gång. Det är inte bara att intervjupersonerna själva tänker på och låter sig påverkas av sin fysiska kropp utan de påverkas också av hur andra uppfattar ens fysiska styrka och kroppen i sig. Att vara fysisk stark är viktigast för den yttre polistjänsten.

5.3.2 Normavvikelse och fysiska begränsningar

De nedanstående citaten belyser reflektioner av intervjupersoner som själva menar att de inte har en slags standardkropp för polisarbete eller att någon annan har ifrågasatt den fysiska kompetensen.

Att bli ifrågasatt på grund av din fysiska kompetens visar tydligt på vilken normativ kropp det är som kopplas till polisyrket, precis som Lander (2013) skriver om i sin artikel. **IP3** upplevelse av detta var när hennes omgivning fick reda på att hon skulle utbilda sig till polis. Hon berättar, ”*Jag har inte direkt hållit på med mycket träning eller sport och då fick jag reaktioner som, oj lycka till, hur ska det här gå (...) då var det väldigt skönt när man kom in. Jag är inte jätte stor, jag är runt 1.60*”. Som tidigare nämnts skulle detta kunna kopplas till bilden och förväntningarna om hur en polis skall vara. **IP3** lyfter även att det är bra att det är mer kvinnor nu, lite för att bevisa att könet inte spelar någon roll. Dock är det få tjejer i hennes termin.

IN: *Varför tror du att det är så få tjejer i er termin?*

IP3 svarar, ”*Rent spontant skulle jag väl säga att polis har varit eller iallafall att synen av det är ett mansyrke (...) det kanske ligger någonting i det, som jag berättade med de ytligt bekanta och deras reaktioner när jag sa att jag skulle söka till polisen för att jag inte ser ut som, i deras ögon, den bilden av en typisk polis*”.

Intervjupersonerna som nämner sin egna fysiska storlek i relation till de fysiska kraven visar en förståelse över att det kommer bli tuffare att klara av det. De talar även om det som att det existerar en norm kring hur individer ska se ut kroppsligt och hur stark man ska vara för att söka in till polisutbildningen, men också under själva utbildningen. **IP4** talar om de fysiska kraven under

utbildningen och säger, ”(...) och jag som inte är 1.85 måste gå på extra hårt för att möta kraven”. **IP6** fortsätter på samma ämne, ”Det finns situationer där kroppsbyggnader och storlek spelar roll” och säger sedan att han inte är en stor kille och kommer ha det svårt i vissa situationer. Under fysiska tekniker har han även fått uppleva halvt lagda skämt från andra i form av ’någon så liten kanske inte kommer kunna ta någon så stor’. **IP6** fortsätter, ”Där är det väl mest att det är halvt skämtsamma, halvt seriösa kommentarer om längd och vikt och sådär” och menar på att ”Såna skämt är genomgående (...) vissa delar av utbildningen är svårare när man har en viss kroppshydda”.

Att vara mindre kroppsligt påverkar den praktiska och fysiska delen under utbildningen och i förlängningen hur hotfulla situationer skulle kunna utarmar sig under polisiärt arbete. **IP10**: ”Sedan har jag funderat över, jag är inte jätte stor själv, om det är lite för enkla krav, fysiskt. Ju mindre du är, desto mer våld måste du ta till har jag kommit på själv nu”. Denna reflektionen ifrågasätter snarare de fysiska förmågorna som tros vara eftersträvansvärda. Det är en intressant tanke och i detta synliggörs det att den avvikande normen är att inte vara ’stor’. **IP2** exemplifierar det **IP10** menar när han säger att mer våld behövs ju mindre man är på grund av att ens fysiska storlek och förmåga ger olika förutsättningar i situationer. **IP2** utgår från en hotfull situation och jämför en person på ca 2m (man) och kvinna på 1.50 cm och menar på att, ”I de läget han väljer att skrika åt personen, ta tag och slänga ner honom, är hon snarare tvungen att använda både pepparspray och batong för att få en rimlig chans att få ner personen”.

Intervjumaterialet visar att både kvinnliga och manliga intervjupersoner reflekterar över den fysiska kroppens betydelse och att en person som är liten kan komma att behöva bruka mer våld i jämförelse med någon som är större.

5.4 Återkoppling till tidigare teori

Prestationen under 5.3 vad gäller att göra kön i relation till våldsproblematik och diskussionen som berör kvinnor och män, kommer i nedanstående delkapitlet relateras till tidigare forskning.

Som tidigare nämnt avser begreppet att göra kön i uppsatsen, att som individ anpassar sig och antar den specifika normen som råder. I detta fall avser normen den sociala och kulturella kopplingen till våld som manligt. Enligt Lander (2015) görs kön i relation till normen om den vita, svenska, stora, starka, heterosexuella mannen (Lander 2015). Mitt empiriska material behandlar bara kön, men

visar att alla som avviker från könsnormen (den starka manliga kroppen) blir påverkade, därför kan mina resultat sägas peka i samma riktning som Lander. En poäng som Lander (2015) gör i sin undersökning är att det är viktigt att lyfta polisstudenters upplevelse och bild av det kommande yrket, för att synliggöra normer (Lander, 2015, s.58)

Cara E. Rabe-Hemps (2007) intervjuade kvinnliga officerare till sin artikel 'surviving all boys club'. Hon menar att hennes undersökning visar på att mycket har förändrats, men samtidigt förblivit detsamma sedan forskningen började inom detta ämnet (Rabe-Hemps, C 2007, s.263). Syftet med hennes studie var att beskriva det motstånd som de kvinnliga officerarna möter, på vilket sätt de hanterar det och hur de integrerar sig i 'all boys club'. Ett sätt att bli accepterade är genom att genomföra någon typ av tuff, manlig handling. För att klara detta krävdes det att anta typiska värderingar och normer kopplat till den maskulina poliskulturen, som våld, mod eller aggression (ibid, s.264). Detta kan också kopplas till att vara fysiskt stark. Motsatsen till de egenskaper Rabe-Hemps, C (2007) åsyftar är att vara medkännande och sympatisk, det 'svagare könet' (Rabe-Hemp, C 2009). Detta indikerar också att vara svag sett till den fysiska styrkan. Av mina intervjuer är det endast kvinnor som har lyft detta. Första kopplingen till svaghet dök upp i en intervju när vi pratade om diskussioner som handlade om antagningskraven för kvinnor skulle sänkas.

”Det tycker jag är jätte tråkigt, men det är nog för att jag är aktiv och tränar hela tiden. (...) jag vill komma in för rätt förutsättningar och inte alls bli den som talas runt som någon tjej. Man vill inte ses som den svaga” (IP8).

Citatet visar en tydlig koppling mellan att vara tjej och ses som svag. Precis som Cara E. Rabe-Hemps (2007) studie delvis pekar på är att kön kan göras genom att anta manliga värden för att i sin tur bli accepterad, vilket indikerar på en typ av motstånd. Delvis till den fysiska kroppen, men också sett till att vara en svag individ (icke manliga värden). Detta kan kopplas till att de traditionella uppfattningar om könsskillnader förstärks (kvinnan som omsorgstagande och det svagare könet). Mycket av detta ses tydligt under punkt 5.3 och i många delar av resultatet, speciellt i intervjupersonernas egna syn på manligt och kvinnligt, då den största skillnaden mellan kvinnor och män fortfarande är att män är fysiskt starkare och kvinnor mer kommunikativa (Granér, R 2004, s.100).

Vidare visar Cara E. Rabe-Hemps (2007;2009) att kvinnor får en roll som tokens inom officersyrket (för att de är få). I likhet med mitt empiriska material beror upplevelserna bland intervjupersonerna helt på hur uppsättningen av klassen ser ut. Detta berör delvis kön, som Cara E. Rabe-Hemps (2007;2009) syftar till, men även den fysiska kapaciteten och storleken som Lander (2015) åsyftar. Desto fler individer det är i en klass som passar in enligt normen, det vill säga att dem antingen är män eller är stora och starka individer, desto mer utpekade och synliga blir de som avviker från normen.

Dock har tidigare forskning lyckats konstatera att kvinnans ökade närvaro påverkar ramverket som polisyrket rört sig inom (Dahlgren, J 2007;Lövkrona & Nilsson 2015; Rabe-Hemp 2007). Då polisen och dess yrkeskultur byggts upp av manliga värden och en maskulin symbolik blir kvinnans närvaro som den avvikande normen tydlig. Detta skapar också en skillnad på kön som är komplex och svår att bryta, vilket är en del av problematiken med normer och strukturer. Detta berör inte endast polisutbildningen eller Polismyndigheten i stort, utan även allmänhetens bild av polisen och kön (Dahlgren, J 2007, s.2). Här blir Gilligan (1977) och omsorgsetiken relevant. Där kvinnan anses vara det omsorgstagande könet. Att kvinnor och män skulle ha olika typer av moraler är något som luckrats upp mer och mer med tiden. Precis som Stensöta (2004) menar, bör omsorgsvärderingarna både beröra kvinnor och män och det aktiva omsorgsansvaret bör krävas lika mycket av en polis oavsett kön. IP4 säger att Polismyndigheten har utvecklats mycket på 20 år, "(...) känslomässigt har polismyndigheten kommit jätte långt på jättekort tid". Ett exempel på detta ger IP6, "Utbildningen lyfter att man behöver kunna släppa taget om det personliga egot och 'ensam är stark' mentaliteten. Man måste släppa det, ofta manliga problemet, att inte våga prata med sina kollegor om hemska saker". Med avstamp i detta ser vi att myndigheten är på väg åt rätt håll utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Detta är även något som berör männen, inte bara kvinnorna.

6. Slutdiskussion

Syftet med denna studien var att undersöka hur polisstudenterna ser på egenskaper/förmågor, våld och kvinnligt/manligt, utifrån egna erfarenheter och upplevelser. De flesta undersökningar som belyser normer inom det polisiära studerar främst redan aktiva poliser. Den här studien undersöker istället polisstudenters upplevelser, vilket är ett bidrag eftersom det fångar synen på kön och våld innan poliserna socialiserats in i en kårmentalitet.

Bland polisstudenternas våldsuppfattning kunde jag urskilja två huvudsakliga variationer. Den ena var att våld är en nödvändighet för yrkesrollen. Det ses snarare som en mental förberedelse och en naturlig del av arbetet. Intervjumaterialet visade även på att våld kan ses i olika nyanser. En enkel beröring som behövs i en specifik situation kan uppfattas som våld och att hålla kvar en individ på en plats kan uppfattas som våld. Det finns också uppfattningen av att det fysiska våldet är mindre skadligt och därav mer okej i jämförelse med vapen som batongen eller skjutvapen. Det kan också handla mycket och mycket om att det ingår i din yrkesroll, du är i vissa fall skyldig att använda våld och du har vissa förväntningar på dig. Den konkreta jämförelsen mellan kvinnor och män visar att majoriteten av kvinnorna har ett mer reflekterande sätt att se på våld, där de var mer eftertänksamma om hur våldet uppfattas från individen som berörs. Männerna reflekterar inte alls i samma utsträckning som kvinnorna om vad våld egentligen innebär, utan snarare att våldet är något som behövs och att det är en naturlig del av yrket. Det känns mer svart eller vitt och inte lika nyanserat. Mina förväntningar innan uppsatsen var att det skulle kunna gå att urskilja en konkret skiljelinje mellan kvinnor och mäns sätt att se på våld, men det fann jag inte i materialet.

Bland polisstudenterna visade det sig att kön görs i relation till den fysiska kroppen, där våldsproblematiken blir att ju mindre du är desto mer våld kommer du behöva bruka. Detta var något som inte hade förväntats. Det handlar inte bara om representation av kvinnor, utan även om en breddad syn på hur en polis kan se ut fysiskt. Det är intressant att fokuseringen på individens fysiska förmåga ligger högre än den psykiska förmågan. Jag förstår resonemanget med en viss standard av fysisk förmåga, men att den kommunikativa förmågan och det psykiska välmåendet inte ligger i samma fokus känns intressant.

Kopplat till tidigare forskning märks stöd för att kön görs på liknande sätt bland polisstudenter som bland poliser i fält. Enligt Lander (2015) som har forskat om polisstudenter, görs kön i relation till

normen om den vita, svenska, stora, starka, heterosexuella mannen (Lander 2015). Mitt empiriska material behandlar bara kön, men i linje med hennes forskningsresultat visar min studie att alla som avviker från könsnormen (den starka manliga kroppen) blir påverkade. I linje med Cara E. Rabe-Hemp (2007;2009) forskning märks även stöd i mitt empiriska material på tal om motstånd och att anta manliga värden för att bli accepterad, till exempel att inte visa sig svag. I min studie handlar det inte bara om att vara kvinna och svag, det kan även handla om att svaghet oberoende kön anses som avvikande. I antagandet av att den specifika normen som råder är i egenskap av manliga värden. Att göra kön innebär också att traditionella könsskillnader förstärks (Rabe-Hemp, C 2009), där mannen ses som fysiskt starkare och kvinnan som mer kommunikativ (Granér, R 2004). Vidare kan omsorgsetik ses som en koppling till att göra kön i avseende av de traditionella könsskillnaderna där kvinnan ska ses som mer omsorgstagande, icke våldsam och mer kommunikativ. Stensöta (2004) menar att omsorgsvärderingar borde beröra både kvinnor och män. Därav bör det aktiva omsorgsansvaret bör krävas lika mycket av en polis oavsett kön. Mitt empiriska material lyfter att myndigheten är på väg åt rätt håll utifrån ett jämställdhetsperspektiv, men att det tar tid.

Studien har tillfört både kvinnliga och manliga upplevelser, i ett jämförande perspektiv, genom att lyfta den enskilda individens erfarenheter. Den visar även på en positiv utveckling när det kommer till medvetenhet och jämställdhet. Att belysa normer är viktigt för att veta vad som behöver motverkas för en fortsatt strävan mot jämställdhet. Jämställdhet handlar inte bara om representation mellan könen, även om det också är en central del. Som sagt ska polisen spegla samhället och jag håller med om att i en ultimat polismyndighet borde varje patrull bestå av en man och en kvinna. För vidare forskning hade det varit intressant, i en svensk kontext, att undersöka hur färdigutbildade poliser, som är aktiva i tjänst, ser på våld och hur det tar sig i uttryck i yrket. Vidare undersöka hur män förhåller sig till omsorgsetik, men också en fortsatt undersökning på hur individer förhåller sig till etnicitet och sexualitet inom det polisiära och bland polisstudenter.

7. Referenser

Andersson, S. (2004). "Maktrelationer mellan män genom ålder. Status, auktoritet och marginalitet inom närpoliserna". *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, (25):1/2, s. 67-80.

Catharine A. MacKinnon. (1983) "*Feminism, Marxism, Method, and the State: Toward Feminist Jurisprudence*,". *Journal of Women in Culture and Society* 8, no. 4. pp. 635-658.

Dahlgren, J. (2007). "*Kvinnor i polistjänst. Föreningen Kamraterna, Svenska Polisförbundet och kvinnors inträde i polisyrket 1957-1971*". Department of Historical Studies. Umeå University, Sweden. Monograph, ss. 201.

Ewijk, R A. (2011). "*Diversity within Police Forces in Europe: A Case for the Comprehensive View*". *Policing*, Volume 6, Number 1, pp. 76–92. Published by Oxford University Press.

Gilligan, C. (1977). "*In a Different Voice: Women's Conceptions of Self and of Morality*". *Harvard Educational Review* Vol. 47 No. 4

Granér, R. (2004). "*Patrullerande polisens yrkeskultur*". Kfs AB. Socialhögskolan, Lunds Universitet.

Jämställdhetsmyndigheten (2019-09-04). "*Sveriges Jämställdhetspolitik*". Hämtad [2020-03-12] E-länk: [Sveriges jämställdhetspolitik 2019](#)

Krug EG et al., eds (2002). "*World report on violence and health*." Geneva, World Health Organization.

Lander, I. (2013) "*Obstacles for Changes within the (Swedish) Police Force: Professional Motivations, Homosociality, and Ordering Practices*". *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 14:1, 43-61.

Lippe et al. (2004). "*Gender policies and the position of women in the police force in the European countries*". *Journal of European Social Policy*, Vol 14(4): 391–405; SAGE Publications, London, Thousand Oaks and New Delhi.

Polisförbundet (2018). ”*Polisförbundets jämställdhets- och mångfaldspolitiska program*”. Hämtad [2020-05-18] E-länk: [Jämställdhetspolitiskt program 2018](#)

Polisen (2019-03-20). ”*Polisens befogenheter*.” Hämtad [2020-05-18] E-länk: [Polisens befogenheter 2019](#)

Polismyndigheten (2020-01-01). ”*Utbildningsplan för Polisprogrammet*”. Hämtad [2020-05-18] E-länk: [Utbildningsplan - polisprogrammet](#)

Rabe-Hemp, C. (2007). ”*Survival in an “all boys club”: policewomen and their fight for acceptance*”. Policing: An International Journal of Police Strategies & Management. Vol. 31 No. 2, pp. 251-270 Emerald Group Publishing Limited.

Rabe-Hemp, C., & Schuck M, A. (2007). ”*Violence against police officers. Are female officers at greater risk?*”. Police Quarterly. Volume 10 Number 4, pp. 411-428. Sage Publications.

Rabe-Hemp, E. C. (2009). ”*POLICEwomen or PoliceWOMEN? Doing Gender and Police Work*”. Feminist Criminology, Volume 4 Number 2. pp. 114-129. SAGE Publications.

Rikspolisstyrelsen (2012-09-20). ”*Kompetensprofil för nyutbildad polis samt profil för antagning till polisutbildningen*”. Hämtad [2020-05-18] E-länk: [Kompetensprofil 2012](#)

Stensöta, H. (2004). ”*Den empatiska staten. Jämställdhetens inverkan på daghem och polis 1950-2000*”. Göteborgs Universitet.

Teorell, J & Svensson, T. (2006) ”*Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*”. Malmö: Liber.

Lövkrona, I & Nilsson, G. (2015). ”*Vad är våld? Teoretiska och politiska perspektiv*.” KULTURELLA PERSPEKTIV 2015:3–4, årg. 24, s. 44–52.

West, C & Zimmerman H, D. (1987). ”*Doing gender*”. GENDER & SOCIETY, Vol. 1 No. 2, June 1987 125-151. Sociologist for Women in Society.

Österlind, M., & Haake, U. (2010). "The leadership discourse amongst female police leaders in Sweden". *Advancing Women in Leadership Journal*, 30(16).

BILAGA 1

Mailet som skickades till alla universitet och i den initiala kontakten med intervjupersonerna.

Hej!

Mitt namn är Anna Falk, jag är 23 år och studerar Statsvetenskap på Göteborgs Universitet. Jag skall nu skriva min kandidatuppsats och jag har valt att skriva om polisen. Syftet med studien är främst att kunna kartlägga om det finns skillnader inom centrala situationer i polisyrket mellan kvinnor och män och jämföra detta med tidigare forskning som säger att det finns skillnader. Jag är därav intresserad av att se om detta har förändrats eller ej. Jag har dessvärre inte fått möjlighet att kunna intervjua några poliser nu under rådande omständigheter, så jag tänkte därför kolla om intresse finns bland studenter på polishögskolan.

Intervjun kan komma att spelas in för att underlätta mitt arbete, om det går bra. På grund av rådande omständigheter går det bra att göra intervjun över telefonen alternativt via skype/zoom. Alla som deltar kommer att vara anonyma i undersökningen och det är frivilligt att delta. Är det så att man inte vill vara med längre så kan han/hon avbryta när som helst. Samma sak gäller även när intervjun är gjord, eller om någon del av intervjumaterialet önskas tas bort.

Vill informaten ta del av resultatet så är det möjligt. Resultaten kommer att användas i min kandidatuppsats som mitt examinerande arbete. Vid vidare frågor eller andra funderingar kontakta mig eller min handledare, Helena Stensöta.

Med vänliga hälsningar, Anna Falk

Anna Falk

gusfalanl@student.gu.se

0739 181 128

Helena Stensöta

helena.stensota@pol.gu.se

031 786 1317

BILAGA 2

Intervjuguiden.

Några inledande ord om intervjun och hur den är upplagd. Samt information om anonymitet.

Tema 1, Uppvärmning/bakgrund

- Hur gammal är du?
- Vilken skola studerar du på?
- Hur långt har du kommit i din utbildning?
- Varför valde du att utbilda dig till polis?

Tema 2: Tankar om att vara en bra polis

- Vad innebär det för dig att vara en bra polis?
 - Kan du ge exempel?
- Har du haft en förutfattad mening om poliser?
 - Isåfall, vad och varför?
- Finns det några specifika egenskaper/förmågor man bör ha för att jobba inom polisen?
- Utmärker utbildningen önskvärda egenskaper/förmågor som krävs eller är bra att ha för att jobba inom polisen?
- Att kunna bruka våld är specifikt för polisen. Hur ser du på att använda våld?

Tema 3: Synen på det kvinnliga och manliga

- Vad får du för reaktioner av omgivningen när du säger att du utbildar dig till polis?
 - Kan du ge exempel?
- Tror du att kön är viktigt för poliser, dvs att manliga och kvinnliga poliser har olika ingång till yrket?
 - Isåfall, hur?
- Tror du att det skiljer sig mellan manliga och kvinnliga förmågor?
 - Kan det vara så att det ena könet är bättre på något i jämförelse med det andra?
- Upplever du att du stött på begränsningar på grund av ditt kön när du sökte in till polisen eller under tiden du har utbildat dig?
- Har du något att tillägga?